

3. วัดศิริเจริญเนินหม้อ (วัดโคกหม้อ)

วัดศิริเจริญเนินหม้อ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลโคกหม้อ อำเภอเมือง สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย บริเวณวัดมีเนื้อที่ ๓๒ ไร่ ๓ งาน ๘๗ ตารางวา ทิศตะวันตกจดแม่น้ำแม่กลอง วัดศิริเจริญเนินหม้อ (วัดโคกหม้อ) ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๗ เดิมชื่อวัดโคกหม้อ เพราะพื้นที่ตั้งจัดมรดกการทำหม้อดินเผา และที่เนินเจดีย์ของวัด เป็นโบราณสถานสันนิษฐานว่าจะสร้างในสมัยอยุธยา ต่อมาเมื่อพระรูปหนึ่งเดินทางมาพบโบราณสถาน จึงได้ชักชวนชาวบ้านและญาติโยมผู้มีจิตศรัทธาร่วมบูรณะ จึงมีการเปลี่ยนชื่อวัดมาจนถึงทุกวันนี้ วัดศิริเจริญเนินหม้อได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ เขตวิสุงคามสีมากว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๕๐ เมตร ปัจจุบันมีพระมหาวิญญู ปิยวัฒน์ เป็นเจ้าอาวาส

รายงานสถานการณ์

วัดศิริเจริญเนินหม้อเป็นวัดที่ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับวัดท่าโขลงและวัดหลุมดิน ในอดีตบริเวณแห่งนี้เป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผามาก่อน โดยจะมีการนำดินที่มีเหนียวคุณภาพดี มาจากแหล่งบริเวณวัดหลุมดินซึ่งเป็นที่ลุ่มและดินเหนียวคุณภาพดี ส่วนฝั่งตรงข้ามคือที่ตั้งวัดโคกหม้อจะเป็นที่สูงกว่าจึงเป็นแหล่งผลิต เครื่องปั้นดินเผา ในบริเวณวัดโคกหม้อยังพบร่องรอยเศษเครื่องปั้นดินเผาเป็นจำนวนมาก

สภาพบริเวณวัดโดยรอบของวัดประกอบไปด้วยชุมชน บริเวณส่วนหน้าพระอุโบสถเป็นสนามหญ้าโล่งภายในเขตโดยรอบพระอุโบสถมีใบเสมาโบราณทำด้วยหินทรายแดงขนาดใหญ่ ติดตั้งรอบพระอุโบสถ รูปแบบและขนาดของใบเสมาของวัดโคกหม้อจะมีขนาดใหญ่กว่าวัดหลุมดิน โดยมีสัดส่วนและรูปทรง ดังนี้ ด้านหน้าและด้านข้างมีความหนาเกือบเท่ากัน ความสูงจากโคนถึงยอดยาวประมาณ ๑๖๐ เซนติเมตร โดยแบ่งส่วนโคนถึงส่วนเอวของเสมาประมาณ ๕๐-๖๐ เซนติเมตรจากเอวถึงยอดประมาณ ๑๐๐-๑๑๐ เซนติเมตรด้านหน้าจะมีความกว้างประมาณ ๔๐-๕๐ เซนติเมตร ส่วนด้านข้างมีความหนาใกล้เคียงกับด้านหน้า รูปทรงของใบเสมาทั้งสองแบบและแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ เป็นทรงใบยาวสี่เหลี่ยมผืนผ้าส่วนปลายตัดลาดเฉียงลงมาเล็กน้อยเกือบเป็นทรงมน แบบที่สองเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าจากส่วนเอวเป็นเส้นตรงขึ้นไปประมาณ ๔๐ เซนติเมตร แล้วแนวเส้นตรงค่อยๆขยายออกไปด้านข้างเล็กน้อยเป็นแนวยาวขึ้นไปประมาณ ๔๐ เซนติเมตร แล้วจึงแต่งเป็นเส้นโค้งมนเข้าหาส่วนยอดตรงกลางเป็นแบบสมมาตร การออกแบบลวดลาย ส่วนยอดทำเป็นลายดอกไม้ทับทรวงแกะเป็นเส้นเดินขอบโดยรอบตัวใบเสมา ตรงกลางแกะเป็นเส้นแบ่งครึ่งยาวตลอดจนถึงส่วนเอว ทำเป็นสามเหลี่ยมหน้าจั่วภายในและเป็นลวดลายพรรณพฤกษา และบางอันเป็นลายทรงกระຈังสภาพของใบเสมาส่วนใหญ่ลวดลายลบเลือนไปมาก เพราะตั้งอยู่กลางแจ้ง เมื่อสำรวจโดยรอบพบว่า ใบเสมาส่วนใหญ่ทางวัด นำมาติดตั้งบนฐานคอนกรีต โดยรอบทั้งสี่มุมของฐานคอนกรีตโดยเปื้อนเหล็กเส้นไผ่ไผ่ยาวประมาณ ๑๕ เซนติเมตร คล้ายเตรียมจะทำเสาโครงซุ้มครอบใบเสมาไว้อีกชั้น

รูปแบบของใบเสมา ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบบทรงตรงและแบบทรงใบเรียวยาวบางส่วนปลายแล้ว
โค้งสอบเข้าหาส่วนปลาย

ขนาดและความสูงของใบเสมามีความสูงโดยเฉลี่ย ๑๖๐-๑๗๐ เซนติเมตร

การเจาะรูในใบเสมา แสดงให้เห็นถึงเทคนิควิธีในการขนย้ายแท่งหินที่มีขนาดใหญ่โดยการ
เจาะรูเพื่อใช้เคียวเหล็กคล้องเกี่ยวในการยกและชักลาก

สภาพความชำรุด ของใบเสมามีรอยหักส่วนเอว

การสีกร่อนของใบเสมาหินทรายแดงที่เกิดการเก็บรักษาไว้การแจ้ง พบว่าการสีกร่อนและการกะเทาะออกเป็นชั้นบางๆ อันเกิดจากกาลเวลาและสภาพดินฟ้าอากาศ

การติดตั้งใบเสมาโดยรอบพระอุโบสถ มีการทำฐานคอนกรีต สี่เหลี่ยม บริเวณมุขฐานคอนกรีตทำเดือยเหล็กเส้นไว้ คล้ายจะทำซุ้มครอบใบเสมาอีกชั้น